

**C. Dana Tomlin****GEOGRAPHIC INFORMATION SYSTEMS AND CARTOGRAPHIC MODELLING**

Geografski informacijski sustavi i kartografsko modeliranje vrlo je lijepo opremljena knjiga svjetski poznatog znanstvenika C. Dana Tomlina. Sastoji se od tri dijela, s ukupno osam poglavlja, odabrane literature, dodatka, te indeksa. Prvi dio. Konvencije u kartografskom modeliranju

**1. Podaci:** 1-1. Kartografski modeli, 1-2. Kartografski slojevi, 1-3. Naslovi (titles), 1-4. Rezolucije, 1-5. Orijentacije, 1-6. Zone, 1-7. Oznake (labels), 1-8. Vrijednosti, 1-9. Lokacije, 1-10. Koordinate, 1-11. Pitanja

**2. Obrada podataka:** 2-1. Operacije, 2-2. Procedure, 2-3. Pitanja

**3. Nadzor obrade podataka:** 3-1. Naredbe (statements), 3-2. Programi, 3-3. Pitanja  
Drugi dio. Mogućnosti kartografskog modeliranja

**4. Karakterizacija pojedinačnih lokacija:** 4-1. Funkcije jedne varijable, 4-2. Funkcije više varijabli, 4-3. Pitanja

**5. Karakterizacija lokacija sa susjedima:** 5-1. Funkcije neposrednog susjedstva, 5-2. Funkcije proširenog susjedstva, 5-3. Pitanja

**6. Karakterizacija lokacija unutar zona:** 6-1. Funkcije na cijelim zonama, 6-3. Funkcije na dijelovima zona, 6-3. Pitanja

Treći dio: Tehnike kartografskog modeliranja

**7. Deskriptivno modeliranje:** 7-1. Analiza kartografskog položaja, 7-2. Analiza kartografskog oblika, 7-3. Sinteza kartografskih osobina, 7-4. Pitanja

**8. Perspektivno modeliranje:** 8-1. Atomistička alokacija, 8-2. Holistička alokacija 8-3. Pitanja

**Odabrana literatura**

**Dodatak:** Operacije kartografskog modeliranja I

**Indeks**

Ovo je uvod u kartografsko modeliranje, s posebnim naglaskom na donošenje odluka u primjeni upravljanja okolišem. Za kartografsko modeliranje razvijen je kompjutorski jezik, a u ovoj knjizi su prikazane konvencije, mogućnosti i tehnike pri obradi podataka. Knjiga je strukturirana u tri dijela. Svaka koncepcija je logički objašnjena od temeljnih postavki do kristalne jasnoće.

Prvi dio, Konvencije kartografskog modeliranja, uspostavlja konvencije i definira strukturu jezika. Drugi dio, Mogućnosti kartografskog modeliranja, uvodi čitatelja u specifične mogućnosti prikazane u obliku operacija transformacije podataka. Teme uključuju: mjerenje udaljenosti, određivanje vidljivosti i karakterizaciju ploha. Treći dio, Tehnike kartografskog modeliranja, nudi konkretne primjene tog jezika: analize, sinteze i alokacije. Na kraju svakog poglavlja su nizovi vježbi i primijenjenih zadataka. U Dodatku su pregledno popisane operacije kartografskog modeliranja. Te operacije su podijeljene u četiri skupine: fokalne, inkrementalne, lokalne i zonalne.

Knjiga je zapravo uvod u kartografsko modeliranje, a namijenjena je onima koji već imaju (ili žele imati) iskustvo u rutinskom spremanju i pozivanju podataka u geografskom informacijskom sustavu. Namijenjena je osobito onima koji se zanimaju za mogućnosti korištenja transformacije podataka na takvom sustavu (GIS) kako bi dobili odgovore na pitanja, imali pomoć pri donošenju odluka ili na neki drugi način riješili svoj problem.

Kartografsko modeliranje je igra s nekoliko osnovnih pravila, ali neograničenih mogućnosti. Ta igra općenito ne zahtijeva prethodno iskustvo kompjutorskog programiranja, matematike ili čak formalne (klasične) kartografije. Ono što ta igra zahtijeva jest oko za prostornu i logičku strukturu.

Knjiga se isporučuje i kao integralni dio INTERGRAPH-ovog paketa za obradu rasterskih slika MGGA PC Grid analyst s disketom s primjerima za vježbu. Na disketi je i prva implementacija Tomlinove kartografske algebre i kartografskog modeliranja MapBox Explorer. Na disketi se nalazi i kompletan Users Guide. Osim za PC isti program radi na radnim stanicama UNIX, SUN i Silicon Graphics.

Svatko tko se želi baviti obradom rasterskih slika trebao bi ovu knjigu imati pri ruci. Može poslužiti kao udžbenik osnovnih znanja kartografskog modeliranja u GIS-u, a može se koristiti i kao priručnik jer daje pregledno sve osnovne postavke kartografske algebre. Dakle, može biti korisna i početniku za stjecanje temeljnih znanja i iskusnijem stručnjaku kao priručnik.

Knjigu je izdala 1990. godine svjetski renomirana izdavačka kuća Prentice Hall, s oznakom ISBN 0-13-350927-3. Tvrdi je ukoričena, veličine 18 cm \* 24 cm, 249 strana, vrlo kvalitetno uvezana s velikim brojem crno-bijelih slika. Cijena knjige je \$ 59.00.

*Mirko Husak*

**Gerhard Larsson**

## LAND REGISTRATION AND CADASTRAL SYSTEMS

### Tools for Land information and management

Zemljišnoknjižni i katastarski sustavi — alati za rukovanje informacijama o zemljištu je knjiga koju je napisao Gerhard Larsson u izdanju britanskog izdavača Longman — Scientific & Technical. Prvi put je izdana 1991. godine. Ima oznaku ISBN 0-582-08952-2. Cijena joj je vrlo pristupačna samo 14.99 funti. Dimenzije su joj 16 cm \* 23 cm.

Knjiga je podijeljena u 14 poglavlja, ima dva dodatka, bibliografiju i indeks. Sve to je sadržano u 175 strana, vrlo lijepo grafički opremljeno u crno-bijeloj tehnici. Sadržaj je sljedeći:

1. Zemljišni informacijski sustavi — alati za razvoj
2. Opći aspekti dokumentiranja i podjele zemljišta. Katastar i zemljišna knjiga
3. Povijesni razvoj strukture i funkcija katastarskih i zemljišno-knjižnih sustava
4. Katastarski i zemljišno-knjižni sustavi Europe
5. Zemljišna knjiga u zemljama engleskoga govornog područja
6. Važnost katastra i zemljišne knjige za razvoj ruralnih i urbanih područja
7. Druge važnosti katastarskih i zemljišno-knjižnih sustava. Računanje korisnosti takvih sustava
8. Studije ostvarivosti za osnivanje i poboljšanje katastarskog i zemljišno-knjižnog sustava
9. Mjerenje za potrebe katastra
10. Adjudication (službeno ustanovljavanje prava na zemljištu)
11. Zemljišna knjiga
12. Prostorni problemi
13. Organizacija, automatizacija, obrazovanje
14. Progresivni sustavi: načini pojednostavnjenja,

Ova knjiga razmatra povijest i iskustva katastarskih i zemljišnoknjižnih sustava u različitim zemljama s osobitim naglaskom na internacionalni razvoj. Ona analizira općenite trendove, korisnosti i troškove, kao i principijelne moguće putove razvoja za katastarske i zemljišnoknjižne sustave u ruralnim i urbanim područjima. Također se raspravljaju metode za studije ostvarivosti i praktične posljedice na mjerenja, službeno ustanovljavanje prava na zemljištu, registraciju, automatizaciju i organizaciju. Studija završava sa zaključkom da su katastarski i zemljišnoknjižni sustav vitalna osnovica za sigurnost zemlje, vjerodostojnost informacija o zemljištu i vrijedan alat za dobro upravljanje i razvoj zemljišta.